

Makói Független Ujság

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztők háborúba léte miatt a szerkesztésért felelős:
DR. KISS PÁLME

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Székhely
Telefonszám 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egész évre 14 korona. Negyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 " Egy hónap 1 " 20

Szegény vándor,

aki a vérnek e dus zivatara idején itthon járod az életutat, de magadra is vagy hagyatva a polgári megélés göröngyös, nehéz mesgyéjén. Szegény vándor, akinek polgár a neved, de támasz és segítség nélkül vergődöl ebben a nagy őserdőben, amit polgári életnek nevez a közvélemény. A míg testvéreid bámulatra és hálára méltóan állanak szuronyaitkal a határoknál és megvédnek vitézül az ellenségek egész világa ellen, addig nincs aki megóvjon idehaza az uzsora ellen, amely karmaival belekapaszkodik a zsebeidbe és kifosztja azok utolsó tartalmát is. A háboru harcaterin megválnánk valahogy, ott a fegyvereink a legjobb kezekben vannak. Annál rosszabb a helyzetünk itthon, ahol a piaci harcateren ugyan csak komiszul áll a dolgunk. Egyik csatát a másik után veszti el a polgár, akinek az a sorsa, hogy a szükségleteit piacokról szerezzze be. Az árak, amelyek nálunk a háboru előtt sem voltak épen alacsonyak, a háboru óta olyan szédületesen szöknek felfelé, mintha földi magasságokon tul, egyenesen az égi trókus felé törekednének. Olyan skála ez, amit nem bírunk követni és előbb utóbb a polgári életnek össze kell roppannia. Hol keressük a hibát, hol kérjük az orvoslást? Ugy vagyunk, mint az őserdő vándora, a kire fák, bokrok, szövevényes indák mögöl mindenhonnan rablók és ragadozók leselkednek.

Ki vagyunk szolgáltatva a ridég önző spekulációnak és mintha az illetékes felsőbbség egész idegen világban élne, érzéketlen marad sorsunk előtt. Nagyszerűen termett a magyar föld, mintha hálásan fizetne népének, amely sok vére hullásán is megvédte az ellenségtöl. Van buzánk, van állatállományunk, kielégítő szőlőtermés, nem volt mostoha az anyaföld hozzánk. És még sincs liszt, nincs zsír, hallatlanul drága a bor, mi lehet az oka ennek a rejtelemnek? Mikép lehet mégis, hogy olyan drágaság van, mintha a lét sovány esztendő csapása

sulyosodnék az országra. Ott van szövetségünk, amely nem termelő állam, és ott minden olesőbb mint nálunk. Csak hogy ott hitel és becsületét veszti, aki meg rabolja polgártársait. Nálunk pe-

dig milliókat gyűjt, aki erre a gonoszságra vállalkozik. Vajjon mikor fogja kormányunk széjjeltépni a spekuláció bálóját, amelyben már fuldokolva vergődünk?

Rowno felé szoritjuk az oroszokat

Budapest, szeptember 30.

Orosz hadszíntér:

Kelet-Galiciában, valamint az Ikva és a Putilovka mentén helyzet változatlan. A Kormin patak vidékén osztrák magyar és német csapatok rohammal foglaltak el több támpontot és ez alkalommal 4 orosz tisztet és egyezer legénységet elfogtak. 2 ellenséges repülőt lelőtünk. A Litvániában küzdő os. és kir. csapatok orosz támadásokat visszavertek. A harcok helyenkint kizitusává fejlődtek. Az ellenség nagy veszteségeket szenvedett.

Délkeleti hadszíntér:

Nincs újrag.

Höfer altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

Ivanov seregének visszavonulása

Sajtóhadiszállás, szept. 30.

Mi sem mutatja jobban a moscsarvidéktöl délre megkezdett általános orosz offenziva bukását, mint a szövetséges csapatok volhyniai új előnyomulása. Ez az új támadás frontunkat már is Luckon tul messze keletre toltá előre. Az oroszok körülbelül ötven kilométernyi tényeresüknek több mint felét kénytelenek voltak ismét visszaadni nekünk s most már megint a Putilovka mögött állanak, azon a védelmi szakaszon, amelynek Olykánál történt áttörése annak idején a szövetségeseket a még körülbelül 12 kilométerrel távolabb levő Stubiel folyóig juttatta.

Az oroszok e gyors visszavonulásának okai nyilvánvalóak. A Styrmenti orosz frontot, amely az áttörési kísérletek alkalmával

szenvedett nagy veszteségek következtében nagyon meggyengült, az átkarolás veszedelme fenyegette abban a pillanatban, amikor már minden tartalékát harcoba dobta és nagy veszteségekkel kénytelen volt visszavonulni. Ez a front eljutott abba a nagy ivbe, amely Dubno és Roznice között a Styr és az Ikva alkot, tehát elérte az offenziva legmagasabb pontját.

Éppea ezért az oroszok előretörései a legerősebbek voltak a szárnyakon, északon Roznicénél, délen pedig az Ikva torkolatánál és a Muravica falánál. Ezek az előretörések egyrészt arra irányultak, hogy a frontot mindenáron kiegyenlitsék, ami az általános helyzetet lényegesen javította volna, másrészt ezzel lehetővé akarták tenni a szövetségesek átkaroló mozdulatát. De mikor ezt az offenzívát visszavertük és ismét levegőhöz jutottak, az oroszok helyzete rendkívül rosszabbodott.

Ha meggyengült csapatokkal megállanak a S. yr—Ikva hajlásánál, akkor minden percben átkarolhatjuk őket.

Ivanov tábornok tehát e nehéz helyzetben nem vállalkozott a defenzívára, hanem haladéktalanul visszavonta egész frontját. A visszavonulás a centrumban kezdődött, majd a két szárny is csatlakozott hozzá. Az oroszok sietve mentek vissza, hogy ismét a lehető leggyorsabban egy rövidebb, egyenes vonalú frontot foglaljanak el. Egyetlen nap alatt tették meg az utat a Putilovkái, noha visszavonulásukat folytonosan akadályozták a szövetségesek előcsapatai.

Kuropatkin a háboruban

London, szept. 30.

Kuropatkin tábornokot, az orosz-japán háboru egyik fővezérét, a cáer egy hadtest vezetésével biztat meg.

Az entente együttesen akar fellépni

Luganó, szept. 30.

A „Corriere della Sera” diplomáciai körökből úgy értesül, hogy Anglia Franciaországgal és Olaszországgal élen tárgyalásokat folytatott a Balkán kérdésben. A megbeszélések még folynak, de abban már megállapodtak, hogy együttesen lépnek fel. Az előkészületek módozataiban is már megvannak a fő irányelvek. A mindig jól értesült lap egyuttal megcáfolja azt a hírt, hogy az entente hadai Szalonikiben partra szálltak volna.

Más forrásból közlik: A négyes szövetség követeli vasárnap közölték a görög kormánytól, hogy ha Szerbiát vagy Görögországot támadás éri, a szövetségesek azonnal hadsereget fognak partraszállítani és pénzügyi támogatást is adnak.

Egy luganói távirat szerint Romában megerősítik azt a hírt, az

Értesitem a t. villanyvilágításra berendezkedő feleket, hogy

villamos lámpákat

(dacára majdnem 50 százalék áremelkedésnek) a legnagyobb választékban tartom és a régi árak mellett adom el. Kérem a t. érdeklőloket mielőtt azt beszerezne üzletemben megtekinteni.

Kiváló tisztelattal:

Kocsis Mihály

üveg- és porcellán kereskedő Makó.

entente 150-300 000 embert fog partraszállítani Szalonikiben.

Tegnap esti német hivatalos jelentés

A német nagyhadszállás jelentése:

Nyugati hadszíntér:

Az ellenség áttörési kísérleteit az eddig megtámadott szakaszokon elkeseredetten folytatta.

Az angoloknak egy ismét meg-hiusult gázbombátámadása után intézett ellentámadásunk a Loostól északra általunk feladott terület egy részének visszafoglalását eredményezte.

Souchez, Neuville tájékán ismételt elkeseredett francia támadások részben heves ellentámadásokkal visszautasítottunk.

A Champagneban is sikertelen maradt az ellenség valamennyi áttörési kísérlete. Egyedüli eredményük az volt, hogy az ellenséget Souaintól északra egy száz méternyi vonalon még nem tűzhattük ki árkainkból.

A franciák támadásainak szakadatlanul előretörő hullámai megtörték a bádeni zászlóaljkat, valamint a 65. Rajnamelléki tartalékos és a 158. ik wesztfáli gyalogezredet hajthatatlan ellenállással.

A súlyos veszteségek, amelyek az ellenség a Massiges melletti magaslatok ellen sokszor megismételt rohamai alkalmával szenvedett, hiábavalók voltak. Csapatunk valamennyi magaslatot tartják.

A franciák kísérletei, hogy a Fille-Morte mellett elvesztett árkait visszafoglalják, meg-hiusultak. A foglyok száma emelkedett.

Flandriában lelőttünk 2 angol repülőgépet, a bennülnöket elfogtuk.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadseregportja:

Támadásunk Dünahurtól dél-nyugatra a Swenten tó magasságáig haladt előre.

A Drigsviaty-tó felől délre és Postarville mellett a lovassági harcok még tartanak. Lovasságunk, miután Eichhorn vezérezredes hadseregének hadműveleteit az ellenség ellen intézett oldaltámadásával hathatósan támogatta, a Vilejka körüli és attól keletre fekvő vidéket elhagyta. Az ellenség tétlenül maradt. Vilejkától nyugatra tüzéségi tüzelésünkkel szétszortunk kellő óvatosság nélkül előrenyomuló ellenséges hadoszlopokat.

Smorgon és Wischniew között csapatunk győzelmesen előrenyomultak.

Lipót bajor herceg tábornagy hadseregportja:

Említésre méltó esemény nem történt.

Mackensen tábornagy hadseregportja:

A helyzet változatlan.

Linsingen tábornok hadseregportja:

Az oroszokat a Kormin és Putilowka mögé vetették vissza.

Legfőbb hadvezetőség.

Parisban hallható az ágyuzás

Kopenhága, szept. 30.

A nyugati fronton rettenetes tüzharc dúl. A csata tombolását Párisig, sőt a hollandi Zeeland tartományban is hallották. Az utolsó 24 órában irtózatos vér folyt. A harc a szárazföldön, tengeren és levegőben egyszerre tombolt.

A „Baseler Anzeiger“ jelentése szerint az angolok és franciák vérvesztései példátlanok.

A „Daily Express“ közli amerikai katonai szakírók véleményét akik szerint az angol és francia offenzívával megmentették Pétervárt.

Levegőbe röpdült egy olasz hadihajó

Róma, szept. 30.

Az Agenzia Stefani jelenti Brindisiből: A 13 430 tonnás Benedetto Brin sorhajó hátsó löporos kamrájában robbanást történt, amelyet tűz követett. A 820 főnyi legénységből csak 8 tiszt és 379 ember menekült meg. Az áldozatok között van Rubin de Cervin ellentengernagy. A robbanás okát még nem ismerik.

Belgrád

kiürítése előtt

Luganó, szept. 30.

Az olasz lapok szerb forrásból közlik, hogy Belgrád kiürítése közeledik.

Valószínűleg szenzáció erejével hat az a másik közlés, hogy Belgrád várparancsnokát állásából elbocsátották.

E két hír között nem nehéz megtalálni az összefüggést.

Bratiano

Románia sebeztségéről

Bukarest, szept. 30.

Az oroszbarát érzelmi politikusok minapi értekezletükből kifolyóan memorandumot adtak át Bratiano miniszterelnöknek, hogy Bulgária mozgósításával szemben rendeljen el hasonló preventív intézkedést. Bratiano elolvasta a memorandumot s a nála megjelent küldöttségnek a következő választ adta:

— Azt kívánják tőlem, hogy rendeljem el a mozgósítást, mert nézetük szerint elkövetkezett az ideje annak, hogy Románia akciót kezdjen.

A kormányban nem ez a nézete. Sajnálom, hogy itt nem fejthetem ki azokat az okokat, amelyek nem engedik meg, hogy önöket kövessük. Nem tehetem ezt már csak azért sem, mert önök nem a maguk számára, hanem azok számára kérnek választ,

akik önöket ide küldötték. De egyébként is nincs itt a pillanat, amikor a nemzetközi helyzetről nyilatkozhatnám. Életbevágó érdek kényszerítene bennünket arra, hogy egyelőre a parlament támogatását és bizalmát kérjük mindaddig, amíg az államérdek kockáztatása nélkül kezdetünk vitát.

Tudjuk, hogy nem támaszkodhatunk a parlament nagy többségének határozott bizalmára, de nemzeti érdek, hogy a mostani körülmények között ne legyen köztünk ellentét. Ennek a nagy érdeknek a nevében kérem önöket, kerüljenek el mindent, ami eltéríthetne bennünket attól az egyetlen kötelességtől, amely most előttünk áll s amelyet a kormány felelősségének tudatában a legnagyobb energiával akar teljesíteni.

József főherceg levele egy makói hőshöz

A nagy ezüst, kis ezüst és bronz-éremmel kitüntetett szakaszvezető

Makó, szept. 30.

Ma délután szerkesztőségünkben egy súlyosan sebesült, de már lábadozó makói katona keresett fel bennünket. Szabó Antalnak mutatta be magát. Makón ács-mesterséget folytatott tavaly július végéig, amikor 27-én be kellett vonulnia s itt kellett hagynia feleségét, gyermekeit. A szimpatikus megjelenésű, értelmes fiatalember arra a kérdésünkre, hogy mivel lehetünk szolgálatára, szerényen előadta, hogy egy levelezőlapot mutatna meg, mely talán érdekelni fog bennünket.

Egy fényképes levelezőlapot nyújtott át. Háborus kép gondoltuk, vajjon mit is akarhat vele? Terabélyes, lombos fák alatt hordágyakon sebesültek, hosszú sorban egymás mellett. Mintha front mögötti hiltplatz lenne. Az egyik hordágy körül orvos és ápolónő egyfelől, egy tábornok tisztikarával másfelől, a tábornok atyai szeretettel, fájdalmas részvétellel néz a beteg katonára.

Kérdően néztünk Szabó szakaszvezetőre. „Ez a sebesült katona kérem, én vagyok, — szólt — a tábornok pedig József főherceg Öfensége. A levelezőlapot ő küldte nekem válaszul egy hozzá intézett kérdésemre“.

— Augusztus 22-én sebesültem meg a doberdói fensíkon az olaszokkal vívott súlyos harcainkban felderítés közben. Akkor készült ez a fénykép. A harc térhez közel fekvő kórházakban helyeztek el, barakkokban. Mikor állapotom javulni kezdett, levelet irtam a mi szeretett hadtestparancsnokunknak, József főhercegnek, melyben arra kértem, engedje meg nekem, hogy hazamehessek Makóra a feleségemhez, akit már egy éve nem láttam.

Egy éve, egy fájdalmakkal tele éve... Mert, uram, a 13 hónapon át egyfolytában végigküzdött harcokban nemcsak a lövészárkok ezer szenvedését álltam ki, hiszen azokat elviselhettem volna, de lelki fájdalmak, az apai szívemet érő csapások sulya rettenetesen megviselt. Egy év alatt, ez alatt a nagyon szomorú év alatt három kis családomat tamette el szegény feleségem itthon... Mikor az utolsó gyermekem haláláról értesítet, leszámoltam magammal, vártam a halálot, a megváltó halálot. A legkockázatosabb, legveszedelmesebb felderítő szolgálatokra vállalkoztam és hiába, sikerült minden. Ezekért kaptam három kitüntetésemet, a nagy ezüst, kis ezüst és a bronz-éremet, ezek a patrulszolgálatok megszerették József főherceg Öfensége kegyelmét számomra.

— Azért, mikor szabadságot akartam kérni, hogy hazajöhessenek, hogy itthon gyógyuljak fel, a Fenséges Urra gondoltam, az ő atyai jószágára, drága szívére. Levelemre aztán meg is jött a válasz a barakkórházba, ahol legutoljára gyógykezelték és ahonnan most a Főherceg Úr parancsára Brassóba megyek, hogy onnan hazajöhessenek hosszabb pihenőre.

A fényképes levelezőlapon József főherceg hadtestparancsnok aláírásával a következő sorokat olvastuk:

Vitéz fiam!

Leveledet megkaptam és egyben intézkedtem, hogy szabadságot kapjál, amint annyira lesz egészséged. Lehet, hogy előbb káderodhoz visznek, de onnét okvetlen megkapod a kért szabadságot. Reménylem ezután jó egészségben térsz ide hozzám vissza. Addig is az Isten áldjon és kísérjen Téged, derék fiam! Igaz jóakaró és hadtestparancsnokod

József főherceg.

Szabó Antal szakaszvezető büszkeségtől ragyogó arccal, boldogan rejtette el a kitüntetési sorokat. Az ő sok fájdalmát, testi lelki összeroppanását ez a legkegyelmesebb irás tudja csak felejtetni. Gyöngyök, kincset érő gyöngyök azok a karakterisztikus betűk!

Mennyi tömérdék ilyen könnyűszáritó, vigasztaló betűre lesz még szükség?...

A városi tisztviselők drágasági pótléka

Makó, szept. 30.

A város képviselőtestülete 249-1915. sz. közgyűlési határozatában kimondotta, hogy a város tisztviselőinek egy részét 15, illetőleg 10 százalékos drágasági pótlékban részesíti. Irtunk már, hogy ennek a nemes intenciókkal meghozott határozatnak feltjai is vannak, amennyiben a drágasági pótléktól épen azok a városi tisztviselők vannak megfosztva, akik kis fizetésük miatt a legjobban és a leg-

Ablakredőnyök önműködővel

minden nagyságban kaphatók a PALLAGI cégnél.

sürgősebben vannak rászorulva, mint a dijnokok, fogyasztási alkalmazottak, rendőrök, mezőrendőrök stb.

Ennek a méltánytalanságnak korrigálására alkalmat nyújt az az indítvány, melyet ma adott be néhány városi képviselő.

Az indítvány a következő:

Mondja ki a képviselőtestület, hogy alkalmazottai között drágasági pótlék megszavazása körül különbséget tenni nem akar a drágassági pótlékot megszavazó 249—1915. kgy. sz. közgyűlési határozatnak rendelkezéseit az összes városi alkalmazottakra, nevesítve: a tisztviselők, segéd- és kezelőszemélyzeti tagokra, dijnokokra, fogyasztási alkalmazottakra, detektívekre, hajdukra, rendőrök, mezőrendőrök, tüzoltók, kocsisok, másolási gépközelő, mázsházi és vágóhídi szolga és a városi fűtőre egyaránt kiterjeszteni ezen összes alkalmazottak tekintetét nélkül a nő és nőtlen állapottukra, fizetésük 15 százaléka annak megfelelő drágasági pótlék utalványozására a tanácsot utasítja egyben kimondja, hogy ezen határozat a 429—1915. sz. közgyűlési határozat indoklásaira figyelemmel, ugyanez a jogerősség bevárása nélkül azonnal végrehajtandó. Indítványunk megtételében azon emberies érzés vezette, hogy összes alkalmazottaink könnyebb megélhetéséről egyaránt kötelesek vagyunk gondoskodni és belátjuk, hogy míg a földműves, kereskedő és iparosok terményeinek és munkaerejének sokszor reményen felüli értékesítése által magukon a helyzetükön könnyebben segíthetnek addig ez az állandó alkalmazásban levő kötött fizetésű alkalmazottaknak nem áll módjukban.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Okt. 1. Péntek. Róm. káth. és Protest. Remig. pk. Görög-orosz szept. 18. Ariadne Nap kel 5 óra 58 perckor, nyugszik 5 óra 40 perckor.

Időjárás. Még sok helyütt eső várható, egyelőre lényegtelen hőváltozással. Később változó, idő valószínű. Sörgönyprognózis: Sok helyütt csapadék, később változó. Déli hőmérséklet: 9.4 C fok.

Hivatalos órák a pénzügyigazgatóságnál. A magyar kir. pénzügyigazgatóságnál és a mellé rendelt számvonóságnál a hivatalos órák köznapokon folyó évi október hó 1-től reggel 8—2 óráig tartanak.

Hivatalnoknők buzgolkodása. Martonosi Erzsébet, Lux Mariska és Nagy Mariska rendőrségi dijnokok szeptember 14 29 napjain utazási igazolványok kiadása alkalmával a csanádmezei hadiárvaák javára zárt perselyben 200 (kettőszáz) koronát gyűjtöttek, mely összeget mai napon Csanád vármegye alispánjának átadta a rendőrség.

Iskolai értesítés. Értesitem a t. szülőket, hogy a Bajza-utcai állami iskolába felvett I. c) osztály tanulóit a honvédi Fáleký félé

iskolába fognak járni. A tanítás folyó év október hó 1 én délelőtt 8 órakor kezdődik. Makó, 1915. szept. 30. Tókos Izsák, igazgató.

Öngyilkos asszony. Ma délután Fekete Mihályné, Németh Juliannát Wekerle utcai házában felakasztva találták. A vizsgálat megállapította, hogy a 62 éves öreg asszony öngyilkosságot követett el. Hogy öngyilkosságának mi az oka, azt még nem állapították meg. Valószínűleg a magas korral járó életuntóság, vagy gyógyíthatatlan betegség vitte rá erre a végzetes lépésre a szerencsétlen asszonyt.

Ujabb koleragyanus megbetegedés Makón. A mai nap folyamán, mint értesülünk, Makón újabb koleragyanus megbetegedés történt. A Hársfa u. 7. sz. ház a. lakó Dávid Ferenc 50 éves földm. gyanus tünetek között beteg lett. Dr. Paku Imre városi főorvos azonban megtagadta a szükséges óvintézkedéseket Bizonyos, hogy ezek, mint eddig, most is éreztetni fogják hatásukat és ha tényleg koleráról van szó, a baj elszigetelve marad.

Sebesültjeink és halottjaink. A hadvezetőség által legutóbb kiadott veszteségkimutatás a következő makói, illetve csanádmezei hősök neveit tartalmazza: Sipos Ferenc 46 gy ezr 1 sz Makó 1893 hadifogoly, Söki János 46 gy ezr 1 sz Páspöktele 1884 hadifogoly, Susiák Pal 101 gy ezr 11 sz Nagylak 1884 sebesült, Szabadi Minály 101 gy ezr 14 sz Kisiratos 1885 sebesült, Szabó Antal 46 gy ezr 3 sz Makó 1891 hadifogoly, Szalárdi Péter 46 gy ezr 1 sz Makó 1889 hadifogoly, Szaniszló István 101 gy ezr 8 sz Kunágota meghalt, Szántó Ferenc 46 gy ezr 16 sz Makó 1884 hadifogoly, Szentesi István 46 gy ezr 3 sz Apátfalva 1891 hadifogoly, Szentpéteri Sándor 46 gy ezr 2 sz Makó 1887 hadifogoly, Szilágyi Sándor 101 gy ezr 7 sz Bánhegyes 1894 meghalt, Szilágyi Tódor 46 gy ezr 2 sz Makó 1886 hadifogoly, Szilvási Söki István 46 gy ezr 10 sz Apátfalva 1889 hadifogoly, Subás István 101 gy ezr 7 sz Sajtény sebesült, Szűcs Pál 101 gy ezr 8 sz Kunágota 1890 sebesült, Takács Imre 46 gy ezr 1 sz Makó 1883 hadifogoly, Takács Mihály 46 gy ezr 3 sz Apátfalva 1891 hadifogoly, Tamasi Antal 46 gy ezr 4 sz Makó 1882 hadifogoly, Tamasi Péter 46 gy ezr 3 sz Makó 1884 hadifogoly, Tergulica Tódor 46 gy ezr 1 sz Makó 1893 hadifogoly, Tóth György 5 honv gy ezr 4 sz Cs. Alberti 1890 hadifogoly, Tóth József 101 gy ezr 7 sz Cs. Palota 1890 sebesült, Tóth István 101 gy ezr 5 sz Cs. Palota 1887 sebesült, Tóth Gy. János 101 gy ezr 8 sz Battonya 1894 sebesült, Furák Lajos 101 gy ezr 7 sz Kezvermes 1893 sebesült, Bugyi József 46 gy ezr 3 sz Makó 1889 hadifogoly, Varga Mátyas 101 gy ezr 10 sz Makó 1894 meghalt, Vigh Sándor 46 gy ezr 14 sz Makó 1892 hadifogoly, Vincze János 101 gy ezr 8 sz Kunágota 1894 sebesült.

A gőzgépközelők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Szegeden október hó 10. napján d. e. 9 órakor a szegedi felső ipariskolában fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kellően

felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Földvár-utca 4. szám) beküldendők.

Felemelték a cigaretta dohány árát. A kincstár új árjegyzéket bocsátott ki a forgalomban levő dohányfajtákra nézve, amely október elsejétől kezdve jelentősen emeli a dohányárakat. Az általános forgalomban levő dohányfajták új árai — 25 grammos csomagokban — a régiekkel szemben ezek lesznek: Finom török dohány 60 fillér helyett 90 fillér, Hercegovina dohány 44 fill. helyett 60 fillér, Középfinom török dohány 32 fillér helyett 40 fillér, Dráma dohány 24 fillér helyett 30 fillér, Legfinomabb magyar cigaretta 16 fillér helyett 22 fillér, Cigarettes szivarka darabonként 5 fillér helyett 10 fillér. A különlegességi dohányfajtáknál a drágulás mindenütt 60—70 százalékos. A kormány azzal indokolja meg az áremelést, hogy ügynökök tömegesen vásárolták össze a szivarka-dohányt, abból cigarettákat töltöttek s azokat nagy arányokban hozták forgalomba a kávéházakban, hivatalokban s b., megkárosítva ezzel a trafikcigaretta forgalmát. A dohány megdrágítása lehetetlenné fogja tenni a cigaretta ügynökök üzletét.

A harmadik magyar hadikölcsön kibocsátása. A harmadik magyar hadikölcsön kibocsátása ügyében ma délelőtt értekezlet volt a pénzügyminiszteriumban. Az értekezletre, a melyen Teleszky János pénzügyminiszter elnökelt, meghívták azokat a pénzügyészeket, a melyek a harmadik magyar hadikölcsön kibocsátásánál mint főalírási helyek részt vesznek. Az értekezleten bemutatták a harmadik kölcsön tervezetét és megbeszéltek az előkészítésre vonatkozó szükséges intézkedéseket. Az a hír, mintha a harmadik kölcsön aláírása október 10 án kezdődne, nem felel meg a valóságnak. A kibocsátás időpontja ugyan még nincs megállapítva, de semmiképpen sem október 10 ike lesz.

A hadicélokra igénybe vett fémtárgyak árának megállapítása. Hazai Samu báró honvédelmi miniszter ma rendeletet adott ki a hadicélokra szabad kézből eladott fémtárgyak árának megállapításáról. A rendelet szerint hadicélokra fémtárgyakat csak azok a kereskedők vásárolhatnak, akik erre a fémközponti részvénytársaságtól megbízást kapnak s ezt az írásbeli megbízást a községi elöljáróság, városokban a polgármester láttaozza. Az árat a miniszteri rendelet kilogrammonként következőleg állapítja meg:

Tiszta nikkelt tárgyakért 15 korona. Vörösréz tárgyakért, más anyagból való alkatrészek nélkül 5 korona 50 fillér. Vörösréz tárgyakért, más anyagból való alkatrészekkel 5 korona. Tiszta sárgaréz lemezből és tombaklemezből készült tárgyakért más anyagból való alkatrészek nélkül 3 korona. Tiszta öntött sárgarézből való tárgyakért más anyagból való alkatrészek nélkül 2 kor. 50 fillér. Tiszta öntött sárgarézből való tárgyakból való alkatrészekkel 2 korona. Nikkellel, vörösrézzel vagy sárgarézzel bevont vagy lemezt, de lényegükben más anyagból való tárgyak nem vétetnek meg.

Anyakönyvi hírek. Elhaltak: Kusz Rozália Siket Sámuelné 59 éves, Erdei József 69 éves, Adok József 3 éves korában.

Rendőri hír. Tegnap délután az Aradi-utcán kocsiról elvesztett egy pár jó állapotban levő visletes eszima, megtaláló a rendőrséghez hozza be.

SZINHÁZ

MŰSOR:

Pénteken nincs előadás.

Szombaton LYON LEA Bródy Sándor nagyhirű műve.

Vasárnap délután olesó helyárrakkal ORFEUSZ A POKOLBAN nagy operette.

Vasárnap este rendez helyárrakkal ZSIDÓHONVÉD énekes életkép.

Hétfőn LYON LEA Bródy Sándor regényes színjátéka.

Kedden utolsó előtti előadás, Sugár Gyula jutalomjátékául Ó FENSEGE TÁNCOL nagy operette.

Szerdán utolsó és bucsuelőadás, Révész Ilonka jutalomjátékául LOTTI EZREDESEI vig operett.

Radó Nelly

Amikor itt nálunk debütált, azt irtuk e helyen róla, hogy rövidesen tele lesz a város a nevével. A népszerűséget, széles körök tiszteletét, szeretét gyors iramban érte el és elérte az 6 friss, erőteljes, individuális művészetének keresetlen eszközeivel, értékes sajátosságával.

Tehetségéről, művészi készletéről napról-napra szolgáltatja a bizonyosságokat, de legfényesebb dokumentumát a mai szerepében, az 6 roppant decens, finom, lebilincselő egyéniségéhez mért szerepében nyújtotta.

Jutalomjátéka külső keretei is a forró színházi ünnep benyomását keltették. A rengeteg virág, a sok ajándék, a taps, mely szinpadra lépésekor és a felvonások után felzúgott, elsősorban a pompásan megjátszott Denise de Flavigny és csak másodsorban illették Radó Nellyt.

A rendezés kifogástalansága Remetét dicséri, aki különben, mint Celestin-Florider, kabinetalkitással remekelt. Kivüle még Nádasyné, Sugár, Komlós és Rónai segítették a finom zenéj klasszikus operettet, a Nebántsvirágot a mai kiváló sikerre.

Házeladás.

A Luther-utca 27. ujszám alatt házam szabadkézből örökáron eladó.

Értekezni lehet:

Özv. Fazekas Imrénével

Vámbéry-utca 29. uj. sz. a.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmei.

(1004)

106. fejezet.

Előkelő versenytársak.

Szegény Beppo, neki magának is lánggal égett a szive Mártáért, de alig volt reménye hozzá, hogy megkaphassa a leány kezét.

Mondta is nem egyszer a leánynak. Lásza, miért vannak magának olyan gazdag szülei? Ha maga nem lenne más, mint egyszerű Aranyhalacska, akinek senkije sincs a világon...

— Oh, az nem jó lenne, Beppo!

— De nekem jó lenne, mert én akkor a maga férje lennék! Ugy teanénk mint Pietro és Luiza, szeretnők egymást és boldogok lehetnénk! Így azonban nincs reményem!

Ilyenkor a szegény fiu busan horgasztotta le fejét s Márta alig bírta őt megvigasztalni.

Beppo az urak láttára fölemelkedett. Az egyik igen izgatott volt és látszott rajta, hogy nem közönséges férfi. Egy sejtelen azt sugta neki, hátha ez az Aranyhalacska édes atyja?

— Itt van-e a leányom, Márta? kérdé Pétsy izgatottan s tekinté-vel végig mérte Beppet.

— Igen is itt van, signore!

Márta azonban már meghallotta atyjának a hangját és rohanva jött elejébe!

— Atyám!

— Leányom!

A következő peroben átkarolva tartották egymást.

— Édes aranyos gyermekem! szólalt meg az első roham elmúltával Pétsy. Majd albocsátotta leányát s igazi apai büszkeséggel gyönyörködött benne.

— De megnőtél és megszépültél, gyermekem! Oh, vajha anyád és bátyád is itt lehetne.

Folyt. köv.

A dálon levő négy fertály (32 kat. hold)

tanföld

1915. okt. 1-től gabona vagy hagyma alá KIADÓ. Értekezni lehet

BERECZKY LÁSZLÓ

ref. lelkésznel.

Friss must

kapható IRITZ SÁMUEL özv. cégnél

POÖR ENDRE

gyógyászati kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer, azéplő, májfélt, ar- és kézvérség és mindenféle bőrlézió kezelésére alkalmas

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfjító szer.

Ára: Vilma crém 1 korona. Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajfjító 1 korona. Gyógyászati kapható Makón.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Felvétetik egy megbízható család a Proféta-vendéglőben Értekezni lehet IRITZ MIKSÁNÁL.

Hőseink nagy arckép albumába még mindig veszünk fel fényképeket

Házeladás.

A Szikszay-utca 10. uj sz. a. házam két portával örökáron szabadkézből eladó és azonnal átvehető. Értekezni lehet Szabó Sándorral a fenti szám alatt.

Eladó ház.

A Gyöngy-utca 1177. sz. a. H.M.Z szabadkézből ELADÓ. Értekezni lehet MATUSIK ISTVÁN tulajdonossal, Návay-Tamás-utca 6. sz. a.

Eladó földek.

A bánomi gazdasági területen, a Tompa-utcában levő 1100. ööl területű és a Soványban a Fejedelem-utcában levő 600 ööl területű

földjeim,

melyek házhelyeknek is alkalmasak, örök áron eladók. Értekezni lehet:

Kocsis Károly

tulajdonossal Kálvária-utca 7 szám alatt.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

K Ö N Y V N Y O M D A.

Készülnek:

- Rovatos ivék,
- Számlák,
- Zárszámadások,
- Özletli kártyák,
- Árjegyzékek,
- Kereskedelmi nyomtatványok,
- Névjegyek,
- Szóró-cédulák,
- Falragaszok.

Telefon-szám: 124.

Izléses kivitelű, hibátlan, tiszta munka. Ajánlja az újabb időben a mai kor igényeinek teljesen megfelelően villanyerőre berendezett műintézet, mely a modern technika vívmányai szerint készít a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig mindennemű nyomtatvánvokat.

Magyar gyártmányu papiros-raktár!

A MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

Készülnek:

- Irodalmi művek,
- Folyóiratok,
- Hírlapok,
- Doktori értekezések,
- Iskolai értesítők,
- Körlevelek,
- Meghívók,
- Táncrendek,
- Levélfek.

Telefon-szám: 124.

kiadóhivatala a legjutányosabb áron vesz fel hirdetéseket.

Nyomatott Dr. Kiss Pálnak a „Makói Független Ujság” villanyerőre berendezett gyorsajtóján, Makón.